

Bijlage 1: stand van zaken beleidsagenda aanpak witwassen voortgangsbrief

Prioriteiten	Vervolgacties	Stand van zaken
A. Streng waar nodig		
1. Effectieve verplichtingen voor en toezicht op niet-financiële instellingen	<ul style="list-style-type: none"> De toepassing van de regelgeving door niet-financiële instellingen verbeteren 	<ul style="list-style-type: none"> Loopt. Op basis van gesprekken met vertegenwoordigers van niet-financiële instellingen en toezichthouders wordt gewerkt aan het opstellen van concrete vervolgacties. Verbeteringen kunnen vooral worden behaald door verduidelijking van én communicatie over de regelgeving en meer zicht op waar instellingen zich in hun klantenonderzoek op moeten focussen.
	<ul style="list-style-type: none"> Implementeren van Europese regelgeving over cryptopartijen 	<ul style="list-style-type: none"> Loopt. De Europese regelgeving wordt op korte termijn formeel aangenomen. De voorbereidingen voor de implementatie zijn gestart.
	<ul style="list-style-type: none"> Regels introduceren voor niet-financiële instellingen voor de naleving van sancties, waaronder een meldplicht en toezicht daarop 	<ul style="list-style-type: none"> Loopt. In november 2022 is door de minister van Buitenlandse Zaken een brief naar de Kamer gestuurd met de hoofdlijnen van het wetsvoorstel. Naar verwachting wordt in de zomer van 2023 een wetsvoorstel openbaar geconsulteerd.
2. Transparantie juridische entiteiten	<ul style="list-style-type: none"> In de EU inzetten op aanscherping en harmonisatie van het UBO-begrip en de verplichtingen die gelden omtrent de identificatie en registratie van UBO's 	<ul style="list-style-type: none"> Loopt. Nederland blijft hierop inzetten bij de lopende onderhandelingen van de Europese anti-witwasregelgeving.
	<ul style="list-style-type: none"> Bevorderen vulling van het UBO-register voor juridische entiteiten, en het invoeren van het UBO-register voor trusts en soortgelijke juridische constructies 	<ul style="list-style-type: none"> Loopt. Er wordt gesproken met brancheorganisaties om de vulling van het UBO-register onder de aandacht te brengen. Verder is op 1 november 2022 het UBO-register voor trusts van kracht geworden.

	<ul style="list-style-type: none"> Onderzoeken of de zoekmogelijkheden voor, onder meer, onderzoeksjournalisten in het UBO-register verbeterd dienen te worden, in samenhang met het analyseren van de privacy-impact van het UBO-register 	<ul style="list-style-type: none"> Loopt. Door de uitspraak van het Europese Hof van Justitie¹ wordt de Nederlandse wetgeving aangepast. Hier wordt de motie Ronnes en Bruins² in het kader van de evaluatie van de privacy-impact van het UBO-register bij betrokken.
3. Verbeteren aanpak financiële facilitators	<ul style="list-style-type: none"> Bezien van een verhoging van de strafbedreiging van de witwasartikelen 	<ul style="list-style-type: none"> Loopt. Het WODC onderzoek 'evaluatie verruiming mogelijkheden bestrijding financieel-economische criminaliteit' (wet finec) wordt in zomer 2023 verwacht. Het te doorlopen traject is mede afhankelijk van de resultaten uit dit onderzoek.
	<ul style="list-style-type: none"> Versterken van de samenwerking voor de opsporing en vervolging, met een focus op het verstoren van criminele geldstromen 	<ul style="list-style-type: none"> Loopt. Binnen het Nationale Samenwerkingsverband tegen Ondernemende Criminaliteit (NSOC)³ zijn verschillende projecten gestart die zien op de aanpak van financiële facilitators. Daarnaast zijn middelen toegekend aan de FIOD voor de versterking van het CAT, het combiteam DLR-FIOD en voor de oprichting van het combiteam Midden-NL.
	<ul style="list-style-type: none"> Voorkomen en bestrijden van ondergronds bankieren 	<ul style="list-style-type: none"> Loopt. Het WODC onderzoek naar ondergronds bankieren wordt in het najaar van 2023 opgeleverd. Daarnaast is de internationale aanpak versterkt, onder andere in EMPACT-verband.

¹ Kamerstuk 36 200-V-56.

² Kamerstuk 35 179, nr. 12.

³ NSOC is een samenwerkingsverband waar de Politie, het OM, de Douane, de Belastingdienst, de FIOD en de Koninklijke Marechaussee deel van uitmaken.

	<ul style="list-style-type: none"> • Aanpak van illegale trustdienstverlening 	<ul style="list-style-type: none"> • Loopt. Voor een overzicht van de stand van zaken over de verschillende maatregelen betreffende illegale trustdienstverlening zie bijlage I van de kabinetsreactie van oktober 2022 over de toekomst van de trustsector.⁴ Zie tevens aanbeveling 12 in de kabinetsreactie op de aanbevelingen van Commissie doorstroomvennootschappen.⁵
4. Behouden effectieve gegevensdeling en samenwerking	<ul style="list-style-type: none"> • Bestendigen en doorontwikkelen van samenwerking en gegevensdeling in de aanpak van witwassen, waarbij ook partijen buiten de financiële sector worden betrokken 	<ul style="list-style-type: none"> • Uitgesteld. Naar aanleiding van de zorgen op het gebied van privacy, zie bijvoorbeeld de Wet gegevensverwerking samenwerkingsverbanden (WGS) en het Wetsvoorstel Plan van aanpak witwassen, is het op dit moment niet opportuun om het bestaande stelsel verder uit te werken.
	<ul style="list-style-type: none"> • Onderzoeken verdere mogelijkheden om huidige samenwerking te verbeteren 	<ul style="list-style-type: none"> • Uitgesteld. Gesprekken met de relevante belanghebbenden zullen wel worden afgerond.
	<ul style="list-style-type: none"> • Introductie maatregelen uit het wetsvoorstel plan van aanpak witwassen met verbeteringen op het gebied van gegevensdeling 	<ul style="list-style-type: none"> • Loopt. Het wetsvoorstel plan van aanpak witwassen is in oktober 2022 naar de Tweede Kamer verzonden.
5. Opgelegde straffen in witwaszaken	<ul style="list-style-type: none"> • Inzetten op verhogen van de opgelegde strafhoogte door de Rechtspraak, binnen haar bevoegdheden 	<ul style="list-style-type: none"> • Loopt. In het najaar van 2022 is een commissie van rechters gestart met een onderzoek naar mogelijkheden voor een apart oriëntatiepunt voor witwassen.

⁴ Kamerstuk 32545, nr. 180.

⁵ Kamerstuk 25087, nr. 305.

	<ul style="list-style-type: none"> De geactualiseerde strafvorderingsrichtlijn witwassen onder de aandacht brengen binnen het Openbaar Ministerie (OM) en in de opleidingen aanhalen 	<ul style="list-style-type: none"> Loopt. Het OM heeft in najaar 2022 haar geactualiseerde richtlijn strafvordering 2021 nogmaals onder de aandacht gebracht van alle collega's van het OM.
B. Ruimte waar mogelijk		
1. Evenwichtige verhouding verplichtingen en lasten kleine instellingen	<ul style="list-style-type: none"> Samen met andere publieke partijen, zoals de Wwft-toezichthouders, bezien hoe kleine Wwft-instellingen effectief en passend geïnformeerd kunnen worden om zodoende de bekendheid met de Wwft onder deze instellingen te vergroten Tijdens de onderhandelingen over Europese regelgeving blijven inzetten op een evenwichtige verhouding tussen de lasten en uitvoerbaarheid voor kleine instellingen en de risico's die de klanten van deze instellingen met zich mee brengen 	<ul style="list-style-type: none"> Loopt. Zowel met toezichthouders als brancheverenigingen is een eerste inventarisatie naar knel- en bespreekpunten verricht. De komende periode wordt gewerkt aan het opstellen van concrete vervolgacties. Loopt. Nederland blijft rekening houden met de gevolgen voor kleinere instellingen bij de lopende onderhandelingen van de Europese anti-witwasregelgeving.
2. Borgen toegang betalingsverkeer	<ul style="list-style-type: none"> Adresseren bekende problematiek van sectoren met toegang tot betaalrekeningen 	<ul style="list-style-type: none"> Loopt. Op basis van de gesprekken tussen de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB), De Nederlandse Bank (DNB), het ministerie van Financiën en de vertegenwoordigers van verschillende sectoren, is een overzicht opgesteld (zie bijlage 3) van de sectoren die problemen ervaren en – zover hier momenteel duidelijkheid over is – de oorzaak van de problematiek, de oplossingsrichtingen waar aan gewerkt wordt en wanneer deze oplossingsrichtingen geïmplementeerd zullen zijn.

	<ul style="list-style-type: none"> • Verbeteren van de voorlichting richting de cliënten over het doel van de Wwft en de informatie die instellingen nodig hebben voor het cliëntenonderzoek 	<ul style="list-style-type: none"> • Loopt. De NVB en het ministerie van Financiën hebben verschillende acties ondernomen om de voorlichting te verbeteren. Zo heeft NVB een nieuwe site gelanceerd met uitleg over de poortwachtersfunctie van de Wwft en wat dit betekent voor klanten.⁶ Het ministerie van Financiën heeft daarnaast ook gewerkt aan een pagina op site van de Rijksoverheid, bedoeld voor klanten die te maken krijgen met een afwijzing van een bank.
	<ul style="list-style-type: none"> • Duurzame oplossingen introduceren om de toegang tot betaalrekeningen te waarborgen 	<ul style="list-style-type: none"> • Loopt. Aan de banken is gevraagd om een voorstel te doen voor een afspraak tussen banken voor een basisbetaalrekening voor zakelijke cliënten.
<p>3. Evenwichtige verhouding verplichtingen en risico's PEPs</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Met betrokken partijen mogelijkheden bezien om de informatieverzoeken door Wwft-instellingen efficiënter en minder bezwarend te maken 	<ul style="list-style-type: none"> • Loopt. Gesprekken met o.a. toezichthouders, brancheorganisaties, vertegenwoordigers van diplomaten en poortwachters lopen. De volgende voortgangsrapportage eind 2023 zal meer duidelijkheid geven over de mogelijke oplossingsrichtingen.
	<ul style="list-style-type: none"> • Gesprekken voeren over de juiste toepassing van de regels met betrekking tot PEPs, familieleden van PEPs en personen bekend als naaste geassocieerden van PEPs en over het creëren van duidelijkheid richting PEPs over wat van hen wordt verwacht 	<ul style="list-style-type: none"> • Loopt. Gesprekken met betrokken partijen lopen. De volgende voortgangsrapportage eind 2023 zal meer duidelijkheid geven over de mogelijke oplossingsrichtingen.

⁶ [Banken als poortwachter tegen witwassen- Wat betekent dat voor klant en samenleving? \(nvb.nl\)](https://www.nvb.nl/nieuws/2023/01/banken-als-poortwachter-tegen-witwassen-wat-betekent-dat-voor-klant-en-samenleving/)

	<ul style="list-style-type: none"> Inzetten op een proportionele verhouding in Europese regelgeving tussen cliëntenonderzoek PEPs, familieleden van PEPs en personen bekend als naaste geassocieerden van PEPs en de risico's van deze groep 	<ul style="list-style-type: none"> Loopt. Nederland blijft hierop inzetten bij de lopende onderhandelingen van de Europese anti-witwasregelgeving.
C. Meten om te weten		
1. Vaststellen meetbare doelen en bijhouden statistieken	<ul style="list-style-type: none"> Opstellen en jaarlijks publiceren van relevante statistieken 	<ul style="list-style-type: none"> Loopt. De statistieken over 2021 worden samen met deze brief gepubliceerd (zie bijlage 4). Vervolgstep is het verzamelen en uiteindelijk publiceren van statistieken over 2022. Deze worden in de voortgangsbrief van eind 2023 gepubliceerd.
	<ul style="list-style-type: none"> Met ketenpartners onderzoeken op welke wijze op termijn bruikbare conclusies getrokken kunnen worden uit deze statistieken 	<ul style="list-style-type: none"> Loopt. Er wordt onderzocht en uitgewerkt hoe dit qua proces en inhoudelijk vorm kan krijgen. In de volgende voortgangsrapportage wordt een update gegeven.
	<ul style="list-style-type: none"> Meetbare beleidsdoelen expliciteren bij het nemen van nieuwe maatregelen 	<ul style="list-style-type: none"> Loopt. Dit wordt verder onderzocht en uitgewerkt, tezamen met de bovenstaande actie.
2. Beter gebruik en verdieping National Risk Assessment	<ul style="list-style-type: none"> Meer verdieping aanbrengen in de derde NRA witwassen, door meer contextinformatie over onderliggende delicten van witwassen en risicosectoren en een meer gedetailleerde analyse van misbruik van verschillende juridische entiteiten 	<ul style="list-style-type: none"> Loopt. Met WODC is afgesproken dat de aandachtspunten van de FATF-evaluatie worden meegenomen bij het opstellen van de derde NRA witwassen.

	<ul style="list-style-type: none"> • Monitoren van de aanpak van grote witwasrisico's door meer informatie in beleidsreactie NRA over mitigeren van risico's 	<ul style="list-style-type: none"> • Loopt. Dit punt wordt meegenomen in de beleidsreactie van de lopende NRA witwassen.
	<ul style="list-style-type: none"> • Meer inzicht en verdieping verkrijgen in de risico's per sector bij de verdere doorontwikkeling van de NRA 	<ul style="list-style-type: none"> • Loopt. Dit punt is onderdeel van de lopende NRA witwassen.
3. Verbeteren inzicht in gebruik verdachte transacties en feedbackloop	<ul style="list-style-type: none"> • Bezien hoe de meest relevante verdachte transacties nog beter kunnen worden geselecteerd en waar nodig onder gezag van het OM kunnen worden opgevolgd door de (bijzondere) opsporingsdiensten en inzetten op vergroten feedbackloop tussen publieke partijen en private instellingen 	<ul style="list-style-type: none"> • Loopt. Door FIU-Nederland, politie, FIOD en het OM is een gezamenlijk voorstel gedaan om de keten van verdachte transacties structureel te versterken. Het voorstel maakt onderdeel uit van de toekenning van extra middelen uit het Regeerakkoord aan politie, FIOD, OM en FIU-Nederland in het kader van de aanpak van criminele geldstromen.⁷

⁷ Bijlage bij Kamerstuk 29 911, nr. 379.